

ROZPOCZĘŁA SIĘ WIELKA KAMPANIA INFORMACYJNA
- „ROLNICTWO EKOLOGICZNE“

Z gleby na talerz

Z początkiem listopada 2006 r. ruszyła ogólnopolska kampania informacyjna dotycząca rolnictwa ekologicznego i jego produktów. Organizatorzy kampanii - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Agencja Rynku Rolnego - chcą dostarczyć odbiorcom wiedzę na temat korzyści płynących z produkcji ekologicznej, zachęcić indywidualnych producentów, przetwórców i grupy producentów do przestawiania się na ekologiczne metody produkcji oraz spowodować wzrost popytu na certyfikowaną żywność ekologiczną poprzez poszerzenie wiedzy konsumentów na temat jej wartości.

W związku z podnoszeniem się stopy życiowej, konsumenci w krajach UE poszukują produktów wysokiej jakości, za które gotowi są zapłacić więcej niż za wyroby wytwarzane metodami konwencjonalnymi. Warunkiem jest jednak, aby produkty te charakteryzowały się dobrą jakością i były bezpieczne dla zdrowia.

Polski rynek żywności ekologicznej jest obecnie szacowany na ok. 50 milionów euro. Żywność certyfikowaną kupuje już ok. 7 proc. polskich konsumentów, głównie w specjalistycznych sklepach oraz bezpośrednio u rolników. Powierzchnia polskich upraw ekologicznych rośnie dynamicznie, jednakże jej udział w całkowitej powierzchni rolnej jest wciąż niski. Jednym z powodów tej sytuacji jest fakt, że - głównie z powodu braku informacji - rolnicy i producenci nie dostrzegali dotychczas korzyści płynących z certyfikacji i oznakowania. Wiedza przetwórców i konsumentów na temat gwarantowanej jakości produktów chronionych przez logo również pozostawia wiele do życzenia.

Dzięki dalszemu rozwojowi rolnictwa ekologicznego wiele gospodarstw zdobędzie nowe rynki zbytu i uzyska nowe źródła utrzymania.

Upowszechnienie wiedzy na temat systemu ochrony produktów rolnictwa ekologicznego pozwoli producentom skorzystać z możliwości, jakie stwarza dorobek prawny Wspólnoty, a szczególnie pozwoli im chronić oznakowane wyroby przed nieprawidłowym lub wprowadzającym w błąd znakowaniem.

Istnieje także szansa, że w wyniku kampanii informacyjnej, skierowanej do konsumentów, będą oni podczas dokonywania zakupów w większym stopniu zwracać uwagę na jakość produktu niż na jego cenę. Wybór produktów rolnictwa ekologicznego będzie sposobem na odgrywanie przez konsu-

mentów na temat gwarantowanej jakości produktów chronionych przez logo również pozostawia wiele do życzenia.

Polska posiada doskonałe warunki do produkcji żywności ekologicznej. Zaprezentowanie zalet rolnictwa ekologicznego w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców jest więc kluczem do sukcesu kampanii. Dotarcie z informacją do grup producentów i przetwórców zwiększy szansę na to, że wytwarzanie produktów ekologicznych stanie się satysfakcjonującym źródłem zarobkowania, w pozytywny sposób przyczyni się do rozwoju obszarów wiejskich i jednocześnie pozwoli dotrzeć z wyjątkową żywnością do szerszego grona odbiorców.

Polski rynek żywności ekologicznej jest obecnie szacowany na ok. 50 milionów euro

mentów pozytywnej roli w przeciwdziałaniu problemom środowiskowym, a tym samym będzie ważnym elementem odpowiedzialnej konsumpcji.

Ambasadorem kampanii został **Grzegorz Russak**, doktor nauk rolniczych, lekarz weterynarii. Z jego pomocą organizatorzy projektu chcą promować w polskim społeczeństwie zapotrzebowanie na produkty ekologiczne. Dr Russak to także znawca polskiej kuchni, zwłaszcza myśliwskiej. Jest autorem wielu książek i publikacji oraz autorskich audycji radiowych. Od 35 lat wykłada na wyższych uczelniach. Prowadzi wszechstronną działalność społeczną. Jest wiceprezesa Polskiego Zrzeszenia Hoteli, członkiem Rady ds. Tradycyjnych i Regionalnych Nazw Produktów Lokalnych i Środków Spożywczych przy Ministrze Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz współinicjatorem powstania Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego.

Trzyletnia kampania będzie skierowana do rolników, wytwórców produktów ekologicznych, do sprzedawców, grup detalistów i gastronomików oraz do potencjalnych konsumentów żywności ekologicznej. Projekt ma za zadanie dostarczać informacje konsumentom i producentom na temat korzyści płynących z ekologicznego rolnictwa, zwłaszcza dla ochrony środowiska, a także edukować doradców i producentów w zakresie ekologicznych metod produkcji rolniczej oraz zasad certyfikacji.

Ważnym zadaniem programu będzie też informowanie producentów o zaletach ochrony nazwy „Rolnictwo ekologiczne“ oraz dostarczanie im rzetelnej wiedzy na temat obowiązków spoczywających na producentach żywności ekologicznej i możliwościach, jakie stwarzają przepisy wspólnotowe.

Kampania jest finansowana przez Unię Europejską i Rzeczpospolitą Polską. Na promocję żywności ekologicznej przeznaczono w sumie 12 mln zł, w tym 6 mln zł z funduszy UE i 6 mln z budżetu krajowego.

Organizatorzy kampanii pragną, poprzez różne działania, uświadamiać konsumentom: dlaczego warto sięgać po produkty rolnictwa ekologicznego, co sprawia, że są one wyjątkowe, oraz co wpływa na ich niepowtarzalny smak i wygląd. Dzięki kampanii konsumenci będą uczyć się, jak odróżnić produkty rolnictwa ekologicznego od innych, często bardzo do nich podobnych, a ponadto dowiedzą się w jaki sposób gwarantowana jest jakość tych produktów.

Kampanię otworzy badanie stanu wiedzy na temat żywności i rolnictwa ekologicznego. Będzie ono obejmowało aspekty świadomości ekologicznej producentów i konsumentów żywności - znajomość pojęć „rolnictwo ekologiczne“ czy „żywność ekologiczna“ oraz znajomość logo „Rolnictwo ekologiczne“. Dzięki badaniu określone zostaną zainteresowania, motywacje oraz zwyczaje żywieniowe Polaków.

W ramach działań edukacyjnych w TVP, TVN i innych stacjach będą emitowane spoty TV adresowane do konsumentów oraz do producentów żywności. Kampania ma służyć szerzeniu wiedzy wśród konsumentów i producentów na temat żywności ekologicznej. Również w radiu emitowane będą krótkie audycje informacyjne na temat rolnictwa ekologicznego i żywności ekologicznej. Ważną rolę w kampanii odgrywać będzie prasa - pojawią się reklamy i artykuły w czasopismach opiniotwórczych, kobiecych, kulinarnych, branżowych, lokalnych i dziennikach. Dostępny będzie w internecie serwis dla konsumentów i producentów:

www.rolnictwoekologiczne.org.pl

Co trzeba wiedzieć

ROLNICTWO EKOLOGICZNE - to całościowy sposób gospodarowania, którego zasady zostały ujęte w rozporządzeniu Rady EWG 2092/91 (z późniejszymi zmianami) w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych. Rolnictwo ekologiczne to między innymi:

- ochrona roślin bez użycia środków chemicznej ochrony roślin,
- nawożenie naturalne,
- metody chowu zwierząt zgodne z potrzebami gatunku,
- niestosowanie regulatorów wzrostu, syntetycznych środków konserwujących czy polepszaczy żywności itp.,
- dbałość o różnorodność biologiczną w przyrodzie i bogactwo krajobrazu.

W definicji rolnictwa ekologicznego przyjętej przez Komisję Kodeksu Żywnościowego Światowej Organizacji ds. Rolnictwa i Żywności oraz Światową Organizację Zdrowia na konferencji w Ottawie (15-18 kwietnia 1997 r.), podkreśla się funkcje ekologiczne i ekonomiczne tego systemu gospodarowania. Rolnictwo ekologiczne jest całościowym systemem gospodarowania, wspierającym różnorodność biologiczną, cykle ekologiczne i biologiczną aktywność gleby.

ŻYWNOŚĆ EKOLOGICZNA - tym terminem określa się żywność, której sposób wytwarzania jest zgodny z zasadami zawartymi w rozporządzeniu Rady EWG 2092/91 w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych z późniejszymi zmianami i oznacza między innymi żywność produkowaną bez użycia nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, przy zachowaniu żywności gleby oraz różnorodności biologicznej.

Potocznie określenie „żywność ekologiczna” często bywa używane błędnie z określeniem „zdrowa żywność”. Jednakże podczas gdy pierwsze z pojęć określa żywność certyfikowaną, drugie jest nazwą stworzoną dla celów marketingowych i sprzeczne z prawem.

Co trzeba wiedzieć

ZNAK „ROLNICTWO EKOLOGICZNE” - według ustawodawstwa unijnego, obowiązujące w Polsce, na produktach ekologicznych musi znajdować się nazwa i kod jednostki certyfikującej, której podlega producent. Dodatkowo na etykiecie powinno się znajdować oznaczenie (przedstawione w tym samym języku co sama etykieta), że produkt został objęty systemem kontroli: „Rolnictwo ekologiczne - System kontroli WE”.

Logo „Rolnictwo ekologiczne” zostało wprowadzone w marcu 2000 roku przez Komisję Europejską, która zajmuje się wszystkimi bieżącymi zagadnieniami dotyczącymi funkcjonowania Unii, a więc polityką rolną, gospodarczą, społeczną, obronnością i polityką międzynarodową itp. Od momentu wstąpienia do Unii Europejskiej wszystkie polskie certyfikowane gospodarstwa ekologiczne mogą oznaczać swoje produkty tym znakiem. Użycie logo jest dobrowolne. Niestety, obecnie w Polsce żywność ekologiczna rzadko oznakowana jest logo unijnym.

Znak „Rolnictwo ekologiczne” z jednej strony pozwala producentom chronić własne interesy, a także obliuguje ich do wytwarzania produktów wysokiej jakości, z drugiej zaś pozwala konsumentom świadomie dokonywać wyborów i mieć gwarancję, że kupują oryginalne produkty ekologiczne, których jakość i pochodzenia zawsze mogą być pewni.

Znak umieszczony na produkcie jest dla konsumentów widocznym potwierdzeniem ekologicznego charakteru produktów. Logo „Rolnictwo ekologiczne” oznacza, że:

- przynajmniej 95 proc. składników tego produktu zostało wyprodukowane metodami ekologicznymi,
- produkt spełnia wymogi oficjalnego systemu certyfikacji.

CERTYFIKACJA - w Polsce system certyfikacji w rolnictwie ekologicznym regulowany jest Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym Dz.U. z 2004 r. nr 93 poz. 898. Tworzą go jednostki państwowe i prywatne:

- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl), które jest organem upoważniającym jednostki do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów;
- Inspekcja Jakości Handlowej Produktów Rolno-Spożywczych (www.ijhar-s.gov.pl), która jest organem nadzoru nad jednostkami certyfikującymi, przyjmująca zgłoszenia producentów podejmujących działalność w rolnictwie ekologicznym, upoważniająca producentów do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego z krajów trzecich (niewymienionych na liście Komisji Europejskiej), dokonująca kontroli produktów rolnictwa ekologicznego pochodzących z krajów trzecich (w tym kontroli granicznej), gromadząca i przechowująca informacje o producentach oraz udostępniająca je zainteresowanym podmiotom;
- jednostki certyfikujące akredytowane są przez Polskie Centrum Akredytacji (www.pca.gov.pl) na zgodność z normą EN 45011:2000 „Wymagania ogólne dotyczące działania jednostek prowadzących systemy certyfikacji wyrobów”.

Upoważnione jednostki certyfikujące to: AGRO BIO TEST, BioCert Małopolska, BIOEKSPERT, COBICO, EKOZWARANCJA PTRE, Jednostka Certyfikacji Produkcji Ekologicznej „PNG”, PCBC - Polskie Centrum Badań i Certyfikacji.

Żywność certyfikowaną kupuje już ok. 7 proc. polskich konsumentów, głównie w specjalistycznych sklepach oraz bezpośrednio u rolników

Jednym z kluczowych elementów programu będzie przekazywanie rzetelnych i jasnych informacji dotyczących rolnictwa ekologicznego wszystkim zainteresowanym.

Opracowane zostaną specjalistyczne publikacje - broszury dla konsumentów zawierające informacje na temat produktów ekologicznych oraz porady i przepisy kulinarne z ich wykorzystaniem, broszury dla przetwórców oraz organizacji zrzeszających producentów i przetwórców żywności z informacjami na temat rolnictwa ekologicznego, możliwości przekształcenia własnej produkcji na ekologiczną, etykietowania produktów chronionym oznaczeniem Wspólnoty, broszury dla hurtowników dotyczące systemów kontroli i certyfikacji, a także poradniki dla rolników.

Promowanie rolnictwa ekologicznego oraz zachęcanie do ubiegania się o certyfikaty będzie się odbywało podczas seminariów powiatowych i szkoleń wojewódzkich, zaplanowanych dla doradców i nauczycieli szkół rolniczych, dla rolników i producentów żywności, a także dla handlowców. Seminaria przeznaczone będą także dla rolników, którzy mają zamiar przestawić się na produkcję metodami ekologicznymi.

Uczestnicy będą mogli zapoznać się z zasadami rolnictwa ekologicznego, w tym znakowania produktów rolnych i środków spożywczych, a także zgłębić tajniki marketingu produktów rolnictwa ekologicznego. Zajęcia prowadzić będą wykwalifikowani eksperci.

Program edukacyjny obejmie także najmłodszych - specjalnie z myślą o dzieciach zaplanowano konkursy rysunkowe.

Organizatorzy przewidzieli także festyny w MRiRW, degustacje i stoiska informacyjne w centrach handlowych oraz udział w targach międzynarodowych (Polagra FARM, Polagra FOOD) i zagranicznych (Biofach), gdzie eksponowane będą osiągnięcia polskiego rolnictwa ekologicznego.

(oprac. żar)

